

Številka: 510-16/2026/35

Ljubljana, 4. 8. 2026

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

gp.gs@gov.si

ZADEVA: Informacija o naknadni pridružitvi Slovenije k skupnima izjavama o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike ter o sodelovanju na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov, sprejetima na zasedanju ministrov za kmetijstvo Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije in Slovenije 30. junija 2026 v Balatonfüredu na Madžarskem – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi tretjega odstavka 35. člena Zakona o mednarodnih pogodbah in drugih mednarodnih aktih (Uradni list RS, št. 12/26) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22, 57/25 – ZF in 555/26) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Informacijo o naknadni pridružitvi Slovenije k skupnima izjavama o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike ter o sodelovanju na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov, sprejetima na zasedanju ministrov za kmetijstvo Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije in Slovenije 30. junija 2026 v Balatonfüredu na Madžarskem.

mag. Janja Garvas
GENERALNA SEKRETARKA

Priloge:

- Informacija o naknadni pridružitvi Slovenije k skupnima izjavama o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike ter o sodelovanju na področju biogospodarstva in spopadanja z vremenskimi ekstremi, sprejetima na zasedanju ministrov za kmetijstvo Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije in Slovenije 30. junija 2026 v Balatonfüredu na Madžarskem,
- Skupna izjava o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne

kmetijske politike, - Skupna izjava o sodelovanju na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov.		
Sklep prejmejo: - Ministrstvo za kmetijstvo, - Ministrstvo za okolje in prostor, - Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve in - Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.		
2. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
- Dijana Madžarac, vodja Službe za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, - Polona Rot Sterle, svetovalka, Služba za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje.		
3. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Na zasedanju ministrov za kmetijstvo Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije in Slovenije, ki je potekalo 30. junija 2026 v Balatonfüredu in katerega se je udeležila državna sekretarka Mojca Erjavec, je bil predviden sprejem dveh skupnih izjav, in sicer skupne izjave o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike ter skupne izjave o sodelovanju na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov. Slovenija, ki se izjavama na samem dogodku ni pridružila, se jima namerava pridružiti naknadno. Slovenija podpira krepitev prožnih instrumentov Skupne kmetijske politike ter izboljšanje sistema upravljanja s tveganji, prav tako pa podpira poglobljeno sodelovanje v okviru pobude BIOEAST, razvoj biogospodarstva, izvajanje skupnih raziskovalno-inovacijskih aktivnosti ter uvedbo učinkovitih ukrepov za prilagajanje na sušo.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih				

oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

Mojca Erjavec
državna sekretarka

p. p. št. 002-29/2026/10 z dne 15. 7. 2026

Priloge:

- Informacija o naknadni pridružitvi Slovenije k skupnima izjavama o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike ter o sodelovanju na področju biogospodarstva in spopadanja z vremenskimi ekstremi, sprejetima na zasedanju ministrov za kmetijstvo Višegradske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije in Slovenije 30. junija 2026 v Balatonfüredu na Madžarskem,
- Skupna izjava o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike,
- Skupna izjava o sodelovanju na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov.

PRILOGA 1

Informacija o naknadni pridružitvi Slovenije k skupnima izjavama o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike ter o sodelovanju na področju biogospodarstva in spopadanja z vremenskimi ekstremi, sprejetima na zasedanju ministrov za kmetijstvo Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije in Slovenije 30. junija 2026 v Balatonfüredu na Madžarskem

Na zasedanju ministrov za kmetijstvo Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije in Slovenije (V4+4), ki je potekalo 30. junija 2026 v Balatonfüredu na Madžarskem in se ga je udeležila državna sekretarka Mojca Erjavec, je bil predviden sprejem dveh skupnih izjav, in sicer skupne izjave o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike ter skupne izjave o sodelovanju na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov. Vlada Republike Slovenije se je z informacijo o udeležbi državne sekretarke na navedenem zasedanju seznanila na svoji 4. redni seji dne 23. junija 2026 (št. sklepa 51202-2/2026/3).

Slovenija se izjavama ni pridružila, saj časovnica organizatorja ni omogočila izvedbe vseh notranjih postopkov v Sloveniji. Izjavi predvidevata tudi možnost naknadne pridružitve.

Republika Slovenija podpira sprejetje skupne izjave ministrov za kmetijstvo Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike (v nadaljnjem besedilu: SKP). Pri tem poudarja, da je krepitev odpornega, preventivno naravnane in prilagodljivega sistema upravljanja tveganj ključna za zagotavljanje dolgoročne stabilnosti kmetijske proizvodnje in prehranske varnosti. Zavzema se za večjo prožnost instrumentov SKP po letu 2027, boljšo dostopnost zavarovalnih in vzajemnih mehanizmov ter možnost višjih stopenj javne podpore, kjer je to upravičeno. Hkrati izpostavlja pomen hitrega odzivanja in pravočasnega izplačevanja pomoči ob naravnih nesrečah in drugih kriznih dogodkih, podpira razvoj EU instrumentov za pozavarovanje in delitev tveganj ter poudarja pomen naprednih analitičnih orodij za oceno tveganj v luči podnebnih sprememb.

Republika Slovenija podpira sprejetje skupne izjave ministrov za kmetijstvo Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške, Romunije in Slovenije na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov, saj slednje razume kot ključno za trajnostni razvoj, odpornost in konkurenčnost. Zavzema se za okrepljeno regionalno sodelovanje v okviru pobude BIOEAST, razvoj skupnih raziskovalnih in inovacijskih projektov ter oblikovanje politik na podlagi znanstveno utemeljenih podatkov in preverljivih trajnostnih meril. Poseben poudarek namenja tudi zaščiti pred sušo kot enemu ključnih izzivov, pri čemer podpira skupne raziskovalne pobude, izboljšano upravljanje voda in tal ter vzpostavitev ustreznega finančnega in upravljaljskega okvira za učinkovito izvajanje teh aktivnosti.

PRILOGA 2

SKUPNA IZJAVA MINISTROV ZA KMETIJSTVO DRŽAV VIŠEGRAJSKE SKUPINE TER BOLGARIJE, HRVAŠKE IN ROMUNIJE

o učinkovitem obvladovanju kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike

Balatonfüred, Madžarska, 30. junij 2026

Mi, ministri za kmetijstvo držav Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške in Romunije, smo se na povabilo Madžarske, ki predseduje skupini V4, 30. junija 2026 sestali v Balatonfüredu na Madžarskem. Dogovorili smo se o skupnem stališču glede učinkovitega obvladovanja kriznih razmer v kmetijstvu v okviru skupne kmetijske politike in v širšem okviru.

Mi, ministri za kmetijstvo držav Višegrajske skupine ter Bolgarije, Hrvaške in Romunije,

- (1) **POUDARJAMO**, da so izkušnje iz prejšnjih let jasno pokazale, da neugodni vremenski dogodki (suše, pozebe, poplave, toča), bolezni živali in rastlin ter pretresi v geopolitiki in tržne motnje povzročajo čedalje večje izgube pridelovalcem, deležnikom v verigi preskrbe s hrano, finančnim in zavarovalniškim družbam ter državnim proračunom članic in proračunu EU;
- (2) **OPOZARJAMO**, da so posledice nastale škode obsežne in se kažejo v zmanjšanju prihodkov kmetov, odložitvi ali opustitvi naložb, oslabitvi podeželskega gospodarstva, motnjah v verigi preskrbe s hrano, v izgubi izvoznih trgov ter povečanju proračunskih odhodkov;
- (3) **POUDARJAMO** potrebo po okrepitvi sistema obvladovanja tveganj, pri čemer poudarjamo pomen preprečevanja ter potrebo po celovitem in celostnem načinu obvladovanja tveganj, vključno z mehanizmi za njihovo preprečevanje, financiranje, zavarovanje, pozavarovanje in porazdelitev tveganja;
- (4) **POUDARJAMO**, da bo učinkovit odziv na naraščajoča podnebna, geopolitična in tržna tveganja v kmetijstvu zahteval močnejšo, prožnejšo in ustrezno financirano SKP, podprto z dovolj ambicioznim proračunskim okvirom v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034;
- (5) **PRIZNAVAMO** pomen že vzpostavljenih orodij za obvladovanje tveganj v veljavni zakonodaji skupne kmetijske politike, ki so pomembno prispevala k temu, da so se kmetje lažje spoprijemali s posledicami različnih kriz. Ob priznavanju razmeroma nizke stopnje uporabe razpoložljivih naprednih orodij v zakonodajnem okviru skupne kmetijske politike se tudi **SEZNANJAMO** s spremembami, ki jih je Evropska komisija predlagala za obdobje po letu 2027;
- (6) **OCENJUJEMO**, da bodo za zagotovitev učinkovitega okvira za obvladovanje tveganj v kmetijstvu potrebni dodatni ukrepi tako v okviru skupne kmetijske politike kakor tudi v širšem okviru, pri čemer priznavamo, da prav javni organi na koncu pogosto prevzamejo breme sistemskih tveganj v kmetijstvu. V tem okviru lahko naraščajoči obseg, pogostost in medsebojna povezanost tveganj v kmetijstvu zahtevajo nove institucionalne prijeme, ki dopolnjujejo uveljavljene tržno usmerjene zavarovalne mehanizme in državam članicam pri spopadanju s sistemskimi tveganji omogočajo iskanje rešitev, prilagojenih njihovim posebnim okoliščinam.

Zato v okviru skupne kmetijske politike po letu 2027

- (7) PRIZNAVAMO, da je bila uporaba ukrepov za obvladovanje tveganj v okviru skupne kmetijske politike na zgodovinsko nizki stopnji pogosto zaradi togih pravil, ki urejajo orodja za obvladovanje tveganj. V zvezi s tem POZIVAMO Evropsko komisijo, naj ustvari možnosti za prožnejši okvir pri oblikovanju instrumentov skupne kmetijske politike;
- (8) OPOZARJAMO na potrebo, da se državam članicam omogoči, da predvidijo možnost usmerjanja določenega deleža dohodkovne podpore kmetom, vezane na površino in živali, za kritje njihovega sodelovanja v instrumentih za obvladovanje tveganj. Veljavna pravila tega instrumenta bi bilo treba prilagoditi tako, da bi v naslednjem programskem obdobju omogočala diferencirane prispevne stopnje za kmete;
- (9) POUDARJAMO, da je v okviru uporabe praga za izračun povprečne letne izgube bistvenega pomena zagotoviti pravično, učinkovito in sorazmerno izvajanje zadevnih določb. V zvezi s tem IZPOSTAVLJAMO pomen prilagodljivega pristopa, zlasti s preprečevanjem zahtev, ki bi kritje omejile izključno na raven celotne kmetije ali sektorja, ter POZIVAMO k poenostavljenemu in pravičnemu pristopu, pri katerem se ocena izgube izvede na ravni zavarovane poljščine oziroma – v primeru živinorejskega sektorja – na ravni zavarovanih živali, ki pripadajo določeni pasmi ali kategoriji;
- (10) POUDARJAMO potrebo po krepitevi zavarovanj v sektorju živinoreje ter POZIVAMO k znižanju 20-odstotnega praga za povprečno letno izgubo v kmetijski proizvodnji in k razširitvi seznama vzrokov za izplačila, ki ne bi smel biti omejen le na posamezne bolezni živali ali neugodne vremenske razmere;
- (11) PRIZNAVAMO, da učinkovito blaženje izgub včasih zahteva raven javnega prispevka, ki je kmetje ne morejo zagotoviti, zato bi bilo treba najvišje stopnje podpore za vzajemne sklade izjemoma povečati s 70 % na 90 %;
- (12) POUDARJAMO, da je uporaba zdajšnjih instrumentov pogosto dolgotrajen postopek, v katerem pomoč prispe prepozno, zato POZIVAMO k uvedbi pravil, ki omogočajo izplačilo predplačil za izredne podporne ukrepe takoj po nastanku potrebe in še pred preveritvijo vseh pogojev za upravičenost – ob ustreznih postopkih za naknadno izterjavo plačil, kadar je to potrebno;
- (13) POUDARJAMO pomen naložbenih instrumentov skupne kmetijske politike, ki kmetijsko dejavnost naredijo bolj odporno in predvidljivo ob spreminjajočih se tržnih razmerah, vse hujših posledicah podnebnih sprememb in ekstremnih vremenskih dogodkih;
- (14) IN SE ZAVEDAMO, da je treba kmetom hitro zagotoviti krizna izplačila, kar državam članicam omogoča, da v nujnih primerih po obvestitvi Evropske komisije sprožijo takšne mehanizme, pri čemer se sprememba načrtov lahko izvede naknadno;
- (15) TER SMO PREPRIČANI, da bi moral obseg enotne varnostne mreže vključevati tudi izgube, ki jih povzročajo naravne nesreče, neugodni vremenski dogodki ali hude nesreče ter POZIVAMO k znižanju praga izgube s 30 % na 20 %, saj trenutni prag ni primeren za nekatere vrste tveganj.

V zvezi s širšim upravnim in zakonodajnim okvirom

- (16) SPODBUJAMO Evropsko komisijo, naj prouči možnosti za okrepljeno sodelovanje z mednarodnimi finančnimi institucijami, kot sta Evropska investicijska banka ali Skupina Svetovne banke, da bi vzpostavili skupne finančne in zavarovalne instrumente ter instrumente za porazdelitev tveganja;
- (17) MENIMO, da bi evropski mehanizem pozavarovanja in porazdelitve tveganja za kmetijski sektor učinkovito omogočil porazdelitev tveganja, ublažil finančne posledice nesreč, ki jih povzročajo podnebne spremembe, dopolnil nacionalne kmetijske zavarovalne sheme ter koristil celotni EU z ohranjanjem prehranske varnosti, okrepitvijo verig preskrbe s hrano in zagotavljanjem dolgoročne blaginje kmetijskega sektorja;
- (18) POZIVAMO Evropsko komisijo, naj okrepi prizadevanja za razvoj orodij za modeliranje, ki bodo omogočala učinkovito ocenjevanje tveganj in izgub v različnih podnebnih scenarijih;
- (19) POZIVAMO Evropsko komisijo in predsedstvo, naj to izjavo upoštevata v prihodnjih pogajanjih.

PRILOGA 3

SKUPNA IZJAVA MINISTROV ZA KMETIJSTVO DRŽAV VIŠEGRAJSKE SKUPINE TER HRVAŠKE IN ROMUNIJE

o sodelovanju na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov

Balatonfüred, Madžarska, 30. junij 2026

Mi, ministri za kmetijstvo držav Višegrajske skupine ter Hrvaške in Romunije, smo se na srečanju na visoki ravni v Balatonfüredu na Madžarskem 30. junija 2026 na povabilo Madžarske, ki trenutno predseduje V4, dogovorili o skupnem stališču o sodelovanju na področju biogospodarstva in obvladovanja vremenskih ekstremov.

- (1) OB UPOŠTEVANJU Skupne izjave z dne 21. septembra 2017 o Srednje- in vzhodnoevropski pobudi za na znanju temelječe kmetijstvo, ribogojstvo in gozdarstvo v biogospodarstvu „BIOEAST“, sporočila Komisije „Strateški okvir za konkurenčno in trajnostno biogospodarstvo EU“ z dne 27. novembra 2025 ter sklepov Sveta o navedenem sporočilu z dne 17. marca 2026;
- (2) OB SKLICEVANJU NA Skupno izjavo ministrov za kmetijstvo in raziskave držav članic pobude BIOEAST, podpisano julija 2024, s katero je bila znova potrjena zaveza h krepitvi sodelovanja, vzpostavitvi skupnega raziskovalnega in inovacijskega partnerstva ter obravnavi ključnih izzivov pri uveljavljanju biogospodarstva v Srednji in Vzhodni Evropi;
- (3) OB SEZNANITVI s sklepi Sveta z dne 29. novembra 2024 o morebitni vseevropski raziskovalno-inovacijski pobudi za spodbujanje trajnostnega upravljanja naravnih virov, varnosti prehranskih sistemov in uveljavljanja biogospodarstva, ki uradno priznavajo napredek in ključno vlogo pobude BIOEAST pri podpiranju evropskega zelenega prehoda.

Mi, ministri za kmetijstvo držav Višegrajske skupine ter Hrvaške in Romunije

- (4) PONOVRNO POTRJUJEMO, da je trajnostno biogospodarstvo eno od strateških področij sodelovanja V4+4, in v tem okviru OPOZARJAMO, da so odpornost, konkurenčnost, učinkovita raba virov in dolgoročna trajnost vseh sektorjev primarne proizvodnje, v katerih se uporabljajo in pridobivajo biološki viri (kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in ribogojstvo), ter vseh gospodarskih in industrijskih sektorjev, v katerih se biološki viri in procesi uporabljajo za proizvodnjo hrane, krme, proizvodov iz bioloških surovin, energije in storitev, bistvenega pomena;
- (5) POUDARJAMO, da imajo države V4+4 podobne vire biomase, predelovalne zmogljivosti in inovacijski potencial, kar je trdna podlaga za usklajeno ukrepanje pri razvoju celovitih bioekonomskih sistemov, ki optimizirajo ustvarjanje vrednosti iz domačih bioloških virov ob hkratnem zagotavljanju trajnosti in večji učinkovitosti rabe virov. S krepitvijo čezmejnih vrednostnih verig, kaskadno rabo biomase, krožnim upravljanjem virov in medsektorskimi inovacijami lahko regija poveča konkurenčnost, odpornost in strateško avtonomijo ter hkrati zmanjša odvisnost od uvoženih virov na osnovi fosilnih goriv in drugih ključnih zunanjih vložkov. V tem okviru trajnostna bioenergija ostaja pomembna sestavina energetske mešanice, saj prispeva k energetske varnosti in razogljičenju, ne da bi ob tem ogrožala učinkovito razporejanje in rabo biomase ustrezne kakovosti za visokovredne proizvode ter kemične in industrijske namene;

- (6) PRIZNAVAMO pomen na znanosti temelječih, preglednih in sorazmernih standardov trajnosti ter sistemov sledljivosti za podporo poštenu konkurenci, zaupanju potrošnikov in naložbam v trajnostno evropsko proizvodnjo, skladno z obstoječim političnim okvirom EU in dogovorjenimi sklepi Sveta;
- (7) SE STRINJAMO, da morajo prihodnje evropske politike biogospodarstva in obnovljivih virov energije temeljiti na merljivih rezultatih na področju trajnosti, znanstvenih dokazih in, kjer je to ustrezno, preglednih sistemih preverjanja in certificiranja, s čimer se zagotovi, da regulativne opredelitve, razvrstitve in spodbude odražajo dejansko okoljsko uspešnost in koristi za družbo. Strinjamo se, da bomo okrepili sodelovanje med državami V4+4 pri spodbujanju na dokazih temelječega oblikovanja politik, na uspešnosti temelječih meril trajnosti in poštenih tržnih pogojev znotraj Evropske unije;
- (8) PRIZNAVAMO, da mora politika biogospodarstva odražati celotno vrednost, ustvarjeno iz kmetijskih, gozdarskih, ribiških in ribogojških surovin, vključno s sestavinami za hrano in krmo, beljakovinami, obnovljivimi molekulami, biogorivi, materiali na osnovi lesa in drugimi biološkimi proizvodi, namesto da bi se osredotočala izključno na posamezne proizvode, ob upoštevanju načela „hrana najprej“;
- (9) PODPIRAMO politike, ki spodbujajo domačo predelavo, inovacije in naložbe v vrednostne verige na biološki osnovi ter ustvarjajo priložnosti za višjo dodano vrednost za kmete, lastnike gozdov, ribiče ter obalne in podeželske regije. PRIZNAVAMO strateški pomen trajnostne proizvodnje beljakovin in inovacij za zmanjšanje uvozne odvisnosti, krepitev varnosti preskrbe s hrano in krmo ter podporo konkurenčnosti evropskega kmetijstva, gozdarstva, ribištva in ribogojstva ter živilskopredelovalne industrije, ob spodbujanju večjega priznavanja prispevka celovitih predelovalnih industrij na biološki osnovi k trajnostnim vrednostnim verigam;
- (10) PRIZNAVAMO strateško nujnost raziskovalnega in inovacijskega sodelovanja V4+4 na področju obvladovanja suše ter vrednost začetka skupnih projektov za preučitev možnosti sodelovanja v okviru obstoječih nacionalnih in evropskih raziskovalno-inovacijskih okvirov. Za doseg tega SE STRINJAMO, da bomo preučili ustrezno raziskovalno-inovacijsko agendo ter morebiten finančni in upravljavski okvir, vključno s skupnim skladom sredstev in osrednjo pisarno za upravljanje projektov;
- (11) PREUČUJEMO možnosti, da bi pobudi BIOEAST – ki temelji na 11 letih izkušenj, vzpostavljeni mreži, globoki povezanosti z ministrstvi za kmetijstvo ter obstoječi osredotočenosti na povezavo med vodo in tlemi – poverili vzpostavitev in vodenje mednarodne delovne skupine V4+, v katero bi bili vključeni strokovnjaki s področja meteorologije, upravljanja voda, pedologije, rastlinske pridelave in gozdarstva, za pripravo skupne raziskovalno-inovacijske agende za obvladovanje suše;
- (12) VERJAMEMO, da lahko močnejše in bolj celovito biogospodarstvo prispeva h konkurenčnejši, odpornejši in od uvoza manj odvisni Evropi, hkrati pa ustvarja nove priložnosti za kmete, lastnike gozdov, ribiče, predelovalce ter obalne in podeželske skupnosti v naši regiji.